

Eräviesti 1/2005

Petäjäveden Erämiehet ry

Tiedotuslehtinen maanvuokraajille, jäsenille ja juhliin osallistuneille
33. vuosikerta

Vuosi 2004 oli Erämiesten historiassa merkivuosi. Seura tuli toimineeksi 50 vuotta, mitä juhlittiin Masuunissa illalla 13.08-04 noin 90 kutsuvieraan läsnä ollessa. Juhlan aihetta lisäsi osaltaan myös vastavalmistunut historiankirja Erämiesten taipaleelta. Päivällä pidetty kansallinen kanalintusymposio oli myös merkittävä tapahtuma maamme eturivin asiantuntijoihin.

**METSÄSTYSTÄ, RIISTANHOITOA,
RIISTANTUTKIMUSTA
JA KENNELTOIMINTAA**

Erämiesten historia kansiin

Vuoden takaisessa Eräviestissä kerrottiin alustavasti kirjan tekovaiheista ja siitä homma jatkui pitkälle kesään.

Haastatteluja, kuvamateriaalia ja muuta talletettua aineistoa oli tarjolla niin paljon, että olisi voitu tehdä vaikka tuhatsivuinen teos. Kustannukset oli pidettävä kuitenkin kurissa ja päädyttiin nykyiseen noin 140 sivun kirjaan. Historiateoksen laatimisesta vastasivat johtokunnan lisäksi historiaa opiskeleva Mikko Nislin, seuran entinen puheenjohtaja Osmo Neijonen ja riistalaskentojen osuutta avusti Asko Ijäs. Kirjan toimittajana oli Petäjävesi-lehdestä Inkeri Niiles ja Hänen tehtävänään oli tekstin ja kuvien käsittely ja taitto. Kirjan painosmäärä oli 450 kappaletta ja painotyön teki Saarijärven Offset.

Kirjatoimikunta kokoontui

parikymmentä kertaa ruotimaan kirjoituksia ja valitsemaan kuvia mukaan ja useat viettivät omassa yksinäisyydessään viikkojen ajan kootessaan aineistoa ja laatiessaan niistä kirjoituksia julkaisukelpoisiksi. Kirjan aikatauluksi oli laadittu valmistuminen juhlapäiväksi ja tässä onnistuttiin sopivasti. Pentti Valkeajärvi haki painotuoreet kirjat Saarijärveltä edellisenä päivänä. Tekijöiden mielestä kirja onnistui odotetulla tavalla ja kertoo tiivistetysti Petäjäveden Erämiesten toiminnasta viiden vuosikymmenen ajalta. Kiitokset tekijöille ja kirjoituksia kirjaa lähettäneille.

Kirjaa on jaettu ilmaiseksi kanalintusymposiumissa ja iltajuhlissa mukana olleille. Jäsenet ovat pääosin kaikki saaneet kirjansa ja jotkut maanvuokraajatkin, mutta heidän kohdalla jakelu on vielä kesken ja se on tarkoitus hoitaa tämän kevään aikana. Kirjavarasto on Antti Ruorasan luona, mutta myös puheenjohtajalta kirjoja on saatavissa.

Kanalintuseminaari pureutui asian ytimeen

Juhlinta alkoi varsinaisesti jo aamulla Miilussa kanalintusymposiumilla. Tähän tilaisuuteen oli saatu koolle kaikki eturivin kanalintutkijat luennoimaan ajankohtaisista aiheista. Tämä tutkijajoukko oli saatu koolle lähinnä Pentti Valkeajärven ja Lauri Ijäksen hyvien suhteiden

ansioista, tutkijoita itsekin. Yhdessä Petäjaveden riistanhoitoyhdistyksen ja Keski-Suomen Metsoparlamentin kanssa järjestetty tilaisuus kokosi luennoitsijoiden lisäksi osallistujia ympäri Suomea lähes 70. Yksityisten henkilöiden lisäksi naapuriseurat, metsäyhtiöt, Rh-piirit ja yhdistykset olivat lähettäneet edustajansa tapahtumaan. Myös valtakunnan ylintä päätöksentekoa metsästysasioissa valvova maa- ja metsätalousministeriön ylitarkastaja Sauli Härkönen oli paikalla.

Seminaarin annista seuraavassa muutamia poimintoja. Tilaisuuden avasi seuran puheenjohtaja Heimo Tanner. Kunnan tervehdyksen toi valtuuston puheenjohtaja Paavo Niiles. Tutkimusprofessori Harto Lindén Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitokselta osoitti esitelmässään, että Metsola on kaikkien metsän eläinten koti. Siellä, missä metso viihtyy, siellä pärjäävät myös muut metsän eläimet. Harto nosti esityksessään esille yhtenä kiintoisana seikkana mustikan vähenemisen metsien kenttäkerroksessa, seurausta avohakkuista. Tämän vaikutusta voi osaltaan olla myös metsokantojen jyrkkä taantuminen. Mustikan varvusto tarjoaa erinomaisen suojan pienille poikasille ja ravintoa, perhostoukkia, naposteltavaksi ja tietysti myöhemmin kesällä myös marjoja syötäväksi. Onko mustikan väheneminen tilapäinen ilmiö, jää nähtäväksi.

Erikoistutkija Pekka Helle valotti kanalintukantojen kehitystä jopa yli sadan vuoden aikajänteellä. Paljon on tultu alaspäin 1930- ja 1940-luvun huippuvuosista, jolloin lintukannat lienevät olleen arvioitavissa olevan ajan parhaimmat. Merkille pantavaa on, että myös itärajan takana kannat ovat heikentyneet eli metsien hakkuita ei siellä ainakaan ole syyttäminen siinä määrin kuin tällä puolen rajaa. Ruotsissa kannat ovat sitävästoin säilyneet paremmin. Pienpetojen merkitystä tuskin voidaan liioitella, mutta hyvin monet tekijät ovat kuitenkin taustalla. Pekka tähdensi myös kolmiolaskentojen tärkeyttä. Ilman tuota metsästäjien ja riistan tutkimuksen yhteistyön tulosta metsästyksen ohjaamiseen olisivat eväät varsin hatarat.

Akatemiaprofessori Rauno Alatalo kertoi laajoista teeritutkimuksistaan Petäjaveden seudulla ja kiitteli seuran panosta asian eteen. Metsästäjille erityisen arvokasta on tieto, että suuret soidinpaikat keräävät suhteessa enemmän naaraita kuin pienet. Kun soidinasetelmia pedataan jo syyssoitimella kevättä varten, on tärkeää, ettei parhaita soidinkukkoja ammuta syyssoitimelta. Tärkeää on myös tieto, että naaraat pysyttelevät koko ikänsä kerran valitsemallaan pesimäalueella. Naaraat suosivat elinkykyisimpiä vanhoja koiraita. Näin soidin ylläpitää populaation yksilöiden hyvää perinnöllistä laatua.

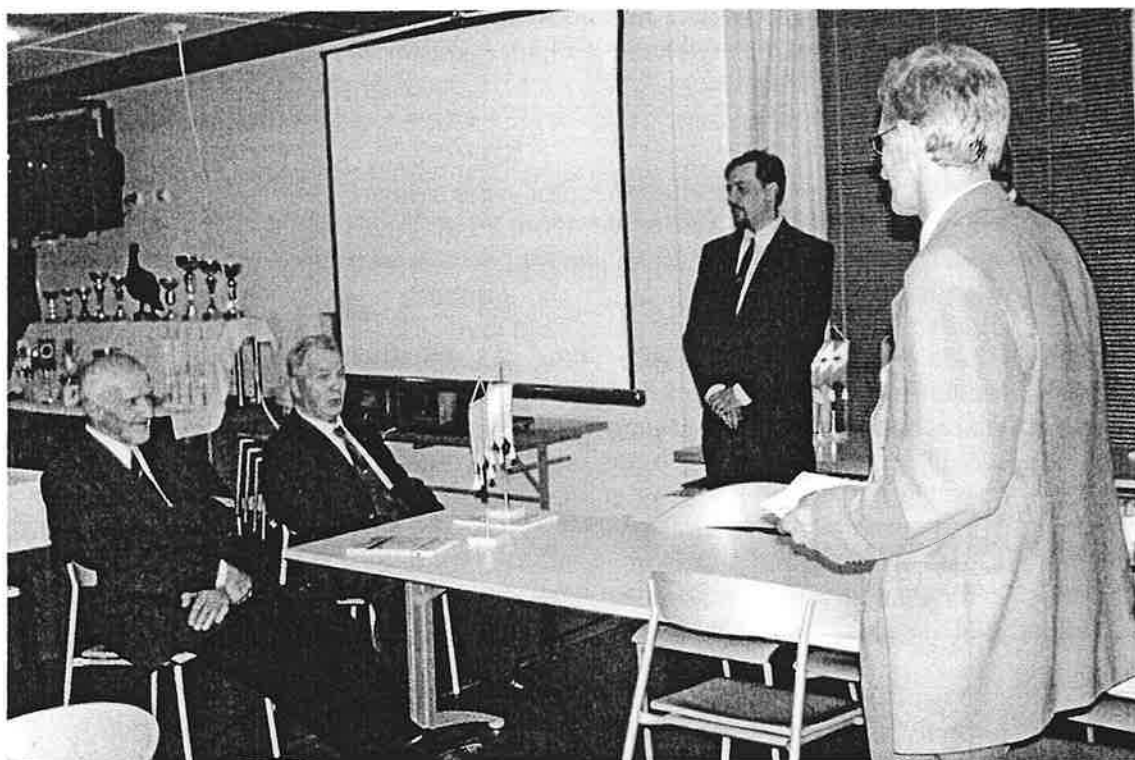
Tutkija Pentti Valkeajärvi esitteli metson soidinpaikkoihin liittyviä tuoreita tutkimuksia, joita on tehty myös Petäjavedellä. Lukuisat viime aikojen havainnot osoittavat, että metso ei ole pelkästään vanhojen metsien laji vaan se elelee myös nuorissa jopa noin 30 vuotiaissa metsissä. Tämä on lohdullista, sillä varttuvia periaatteessa metsolle yhä paremmin sopivia metsiä on yli puolet metsistämme. Kiintoisaa on ollut myös huomata, että soidinpaikat eivät olekaan erityisen pysyviä, eivät ainakaan uudet ja vähälintuiset soittimet. Siirtymät voivat olla vuosien välillä satoja metrejä.

Biologi Lauri Ijäs kävi läpi Erämiesten 50-vuotishistoriikki-julkaisun ja 40 vuoden aikana kertyneiden omakohtaisten kokemusten pohjalta riistamailla tapahtuneita muutoksia kuluneiden vuosikymmenien aikana. Esillä olivat mm. metsästyksen säätely ja saalismäärien vaihtelu. Seuran monipuoliset riistalaskennat ovat nykyisin saaliskiintiöiden asettamisen ja metsästyksen säätelyn avaintekijöitä. Vierasperäiset tulokaspedot villiminkki ja supikoira levisivät seuran alueille 1970-luvulla. Näiden ja muidenkin pienpetojen pyynti on nykyisin entistä merkittävämpää riistanhoitoa. Riistan elinympäristö on kuluneina vuosikymmeninä merkittävästi muuttunut avohakkuiden, ojituksen ja metsäautotieverkoston myötä. Tällä hetkellä arvioituna 1950- ja 1960-lukujen laajat avohakkuut ovat kuitenkin varsinkin metsokannan runsastumiselle merkittävä mahdollisuus. Nykyajan metsänhoidossa riista otetaan paremmin huomioon kuin edellisinä vuosikymmeninä.

Keski-Suomen Metsoparlamentin puheenjohtaja Timo Isojärvi esitteli metsoparlamentin toimintaa metson hyväksi. Esityksen lopuksi katsottiin metsoparlamentin tuottama videoesitys "Tulevaisuutta metsolle".

Vuosijuhlassa mitalisadetta

Varsinaiseen 50-vuotisjuhlaan kokoonnuttiin uuteen koulukeskukseen ruokala Masuunin tiloihin klo 18.00. Maanvuokraajien, jäsenten ja naapuriseurojen edustajien lisäksi paikalle oli kutsuttu kunniavieraina elossa olevat perustajajäsenet, Kuorevedellä asuva Benjam Sosoi ja paikkakuntalainen Pekka Kortemäki. Puheenjohtajan tervehdyssanojen jälkeen oli vuorossa koulun keittiön valmistava maittava juhlaillallinen, jossa nautittiin mm. porsaan fileetä ja kylmäsavulohta, erittäin onnistunut ja maittava ateria. Ruokailun jälkeen Paavo Niiles piti varsin seikkaperäisen esitelmän metsästyksestä ennen Erämiesten aikaa. Esitelmä alkoi 1500-luvun alun hämäläisten talonpoikien metsästyksestä erämaillaan ja jatkui kattavana kertomuksena meidän päiviin saakka. Mukana oli tarinaa myös Petäjäveden ensimmäisen metsästysseuran, vuonna 1906 perustetun Petäjäveden Metsästysseuran alkuvaiheista aina 1960-luvun saakka, jolloin kyseinen seura lakkasi toimimasta.

Paavo Niiles haastattelee Pekka Kortemäkeä ja Benjam Sosoita juhlassa, taustalla Keijo Ekman.

Tervehdyksillä seuraamme muistettiin jo päivän tilaisuudessa, ja tervehdykset jatkuivat myös illalla. Naapuriseurat, eri yhdistykset ja järjestöt muistivat juhlivaa seuraa erilaisin viirein, pokaalein ja käyttöesineitkin joukossa oli, esimerkiksi rautakanki.

Seuran omia ansioituneita jäseniä tilaisuudessa muistettiin erilaisin huomionosoituksin. Metsästäjien Keskusjärjestön myöntämiä ansiomerkkejä luovutettiin seuraavasti: hopeinen ansiomerkki Osmo Neijonen ja Keijo Ekman, pronssinen ansiomerkki Jussi Kurkinen ja Erkki Lampinen. Riistanhoidon ansiomerkin saivat Pekka Tuominen, Juha Savolainen ja Pertti Hiiliäho. Seuran standaarit luovutettiin perustajajäsenille Benjam Sosoille ja Pekka Kortemäelle ja myös Aulis Karhulle, Toivo Viitaselle, Jaakko Kurkiselle ja Terho Niilekselle. Kirjan teossa kovasti avustanutta Inkeri Niilestä muistettiin viirillä ja myöskin emäntinä koira-, ym. tapahtumissa vuosia toimineet Maija Paananen ja Margit Tanner saivat ansioistaan seuran viirin. Takavuosien pitkäaikaiselle rahastonhoitajalle Anja Lampiselle myönnettiin viiri,

joka kuitenkin hänen vakavan sairastumisensa ja sitä seuranneen poismenonsa johdosta jäi luovuttamatta.

Paavo Niiles haastatteli perustajajäseniä ja nämä sanavalmiit veteraanit muistelivat ensimmäisiä metsästyskokemuksiaan. Kysymykseen keväisestä metson soidinmetsästyksessä Pekka Kortemäki vastasi, että hän ei sitä ole harrastanut sen tultua kielletyksi. Rajakarjalassa syntyneen ja varttuneen Benjam Sosoin vastaus oli sen sijaan painokkaan myönteinen. Alkuaikoina se oli luvallista ja sittenkin vielä käytiin soitimilla, jossa oli kolmekymmentäkin kukkoa ja jos niistä neljä - viisi ampui, niin ei se tuntunut missään. Ajat olivat silloin erilaiset ja sinne se sekin homma sitten jäi. Kakkukahvien jälkeen oli vuorossa kirjan varsinainen julkistaminen, vaikka se olikin ollut jo jaossa päiväseminaarissa. Kirja annettiin samalla jokaiselle läsnä olleelle yksi perhettä kohti. Musiikista illan aikana vastasivat Esko Harden haitarilla ja Mikko Nislin soitti pianoa. Tilaisuus onnistui ihan hyvin näinkin ilman vahvempia ruokajuomia ja tanssimisia johtuen koulun tiloista.

Seuran tavanomainen toiminta eteni suurin piirtein entiseen malliin. Taloudellisesti vuosi 2004 meni miinukselle kuten oli odotettavissakin, mutta tämä vuosi palauttaa asiat normaaliin järjestykseen ja muutaman kuukauden keskeytyksessä olleet kämpän lainanlyhennyksetkin taas lähtevät käyntiin.

Sudet valtasivat Urrianperän

Pienriistaseurana toimiva Petäjäveden Erämiehetkin joutui viime syksynä mukaan tapahtumiin, joita ei täällä ole koettu kenties sataan vuoteen. Juuri ennen hirvijahdin alkamista löytyi Lautasalon metsäautotien päästä susien tappama hirven raato. Vaikka sitä useat ihmiset kävivät katsomassa, niin sudet söivät sen muutamassa yössä, eivät välittäneet ihmisten hajusta sen kummempia. Sudet pysyivät alueella ja löytyi lisää muutama hirven raato. Alueella kuitenkin metsästettiin koiraakin apuna käyttäen siihen asti kunnes lokakuun 17. päivä Kytömäen tienoilla Eero Viinikan suomenajokoira joutui susien tappamaksi ja siitä noin puolentoista tunnin kuluttua joutui minun (Heimo Tannerin) pystykorva kahden suden takaa ajamaksi, koira kuitenkin pääsi jalkoihin turvaan ja sudet ohittivat meidät noin neljän metrin etäisyydeltä. Tämän jälkeen koiran kanssa metsästäminen loppui melkein kokonaan Urrian lohkon alueella sulan maan aikana ja lumikelilläkin täytyy ajella tiet ympäri, ennen kuin uskaltaa ajokoiran irtilaskea. Myös naapuriseurojen alueelta alkoi kuulua viestejä lähinnä hirvijahdin yhteydessä nähdyistä susista. On tiedossa, että Havunkylien liepeillä on lauma johon syntyi keväällä 2004 viisi pentua.

Susitapahtumien johdosta Erämiesten toimesta päätettiin kutsua palaveri Petäjävedelle, jossa kartoitetaan nykyinen tilanne ja päätetään mitä sen johdosta on tehtävissä. Palaveriin kutsuttiin Petäjäveden, Keuruun, Multian ja Jämsänkosken alueelta edustajia metsästysseuroista, joiden alueella tiedettiin susien liikuskelleen. Palaverissa päätettiin perustaa toimikunta, johon kuuluu yksi edustaja pitäjistä ja Heimo Tanner on näiden yhdyshenkilö. Lisäksi päätettiin, että laaditaan anomus maa ja metsätalousministeriölle kahden suden pyytämiseksi ko. alueelta. Hakemuksen perusteena olivat liian tuttavallisesti käyttäytyneet sudet, koiria ja kotieläimiä tappaneet ja muutenkin lähellä asumuksia liikkuneet sudet. Hakemus palautui kuitenkin, kuten arvata saattoikin, kielteisenä takaisin, perusteluina mm., että ei ole tarpeeksi tarkkaan yksilöity pyydetäväksi aiottuja eläimiä. Kielteisestä päätöksestä oli kuitenkin mahdollisuus valittaa Korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jonka porukka myös päätti tehdä Keuruun edustajan johdolla. Nyt maaliskuun alussa valituksesta ei ole vielä kuulunut mitään.

Susi on eläin, joka herättää tunteita puolin ja toisin ja jotenkin tuntuu, että kaikki kiihkomieliset puolustajat asuvat alueilla, joilla ei ole mitään menetettävää eivätkä tule sutta koskaan asuinpaikallaan näkemään. Sutta luonnehditaan ihmisaraksi ja tarkkavainuiseksi eläimeksi ja tällainen sen tulee ollakin. Talojen ja kotieläinten lähelle tulevat sudet on voitava poistaa laillisesti. Tämä on suden säilymisenkin kannalta parempi asia. Jos kerran

Suomessa joka vuosi juhlitaan itsenäisyyttä, niin kyllä nämä päätökset on voitava täällä tehdä, tai sitten on muutettava itsenäisyysjuhlat muistojuhlaksi.

Toiminta vuonna 2004

Johtokunnan kokoonpano

Puheenjohtajana Heimo Tanner johtokunnan jäsenet olivat Lauri Ijäs, Keijo Ekman (varapuheenjohtaja), Pentti Valkeajärvi, Eero Viinikka ja Mikko Jutila. Seuran sihteerinä toimi Antti Ruoranen.

Tilinpäiden hoiti Heimo Tanner ja tilintarkastajina toimivat Jukka Hokkanen ja Pertti Hiiliäho, varatilintarkastajina olivat Timo Penttinen ja Eero Viinikka.

Riistanhoitojaoston vetäjänä toimi Pentti Valkeajärvi, kenneljaoston Keijo Ekman.

Johtokunta kokoontui 18 kertaa ja niiden lisäksi yleisiä kokouksia kaksi, vuosikokous tammikuussa ja kesäkokous elokuussa.

Seuran jäsenmäärä vuoden lopussa oli 102 ja vuokralla maata n.7740 ha.

Varoja kartutettiin kulotustalkoilla, rallitalkoilla sekä metson soidinpaikkojen kartoituksella.

Kilpailut

Erämieskilpailu

1 Heimo Tanner	1250 pist.
2 Keijo Ekman	823
3 Pentti Valkeajärvi	644

Turkisriistakilpailu 2004

1 Mikko Jutila	210 pistettä
2 Juha Savolainen	120
3 Jari Nieminen	120

Pilkkikilpailut 04.04. Mustajärvellä

1 Pekka Ekman
2 Antti Ruoranen
3 Kari Ström

Vieraspetokilpailu

1 Jari Nieminen	120 pistettä
2 Mikko Jutila	110
3 Antti Mäkinen	100

Haulikkomestaruuskilpailut

1 Pekka Tuominen
2 Juha Savolainen
3 Terho Niiles

Saaliskiintiöt ja rauhoitusalueet

Metso 10 pistettä max. 1/jäsen
Teeri 4 pistettä max. 2/jäsen
Riekko rauhoitettu, pyy 1 piste ja jänis 2
Jäsenellä 20 saalispistettä ja 8 pist. vieraille.
Sorsastuskielto oli Pienellä-Hetteellä.
Joulurauha riistaeläimille 24 - 26.12.2002

Maksut 2004

- jäsenmaksu 25 euroa
- liittymismaksu 85 euroa
- rh-korvaus 34 tai 17 euroa
- vuorokausikortti 5 euroa
- kausikortti 50 euroa
- Maanvuokra 10 snt/ha/vuosi

Turkisriistan pyyntiin osallistuminen ajavalla koiralla sallittu isännän seurassa ilman vieraskorttia.

Riistanhoito vuonna 2004

Juhlaseminaarissa, historiankirjassa ja iltajuhlassakin seuran tekemällä mittavalla riistanhoitotyöllä oli merkittävä rooli. Toiminta vuonna 2004 oli monessakin mielessä tutkimuspainotteista unohtamatta kuitenkin tavanomaista toimintaa kuten riistan talviruokintaa.

Riistantutkimus

Teeritutkimus jatkui Rauno Alatalon projektin toimesta Petäjävedellä Urrianperällä sekä Ylä-Kintaudella ulottuen myös lähikuntiin. Ruokintapaikkoja, joilta lintuja pyydetään, on Raunolla hoidossa puolenkymmentä. Teerijärvensuo on edelleen keskeinen teerien pyyntipaikka ja soitimen seurantakohde. Rauno esitteli viime aikojen tuloksia Petäjäveden kanalinutuseminaarissa elokuussa sekä Erämiesten historiakirjassa, josta siitä voi lukea enemmän. Myös Suomen Riistassa nro 50 vuodelta 2004 on aiheesta artikkeli.

Metson soidintutkimus oli vahvasti esillä Erämiesten toiminnassa vuonna 2004. Tämä metsotutkimus liittyy Keski-Suomen Metsoparlamentin käynnistämään ja Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen junailemaan projektiin. Soidinpaikoilla tutkitaan erityisesti niiden syntyyn vaikuttavia tekijöitä, nuorten soidinmetsien rakennetta ja soidinpaikkojen etäisyyksiä. Monet Erämiesten jäsenet osallistuivat keväällä soidinpaikkojen kartoittamiseen Urrianperän suunnalla, jossa saatiin kartoitettua noin 85 km²:n alue. Siltä löydettiin 11 soidinpaikkaa, joiden kukkomäärä vaihteli 1-7. Kaikki soittimet sijaitsivat nuorissa metsissä (26 - 40 v), mikä on merkille pantavaa, ja sinänsä jo uutinen. Metso ei siis ole niin rajoittunut vanhan metsän laji kuin aiemmin on luultu.

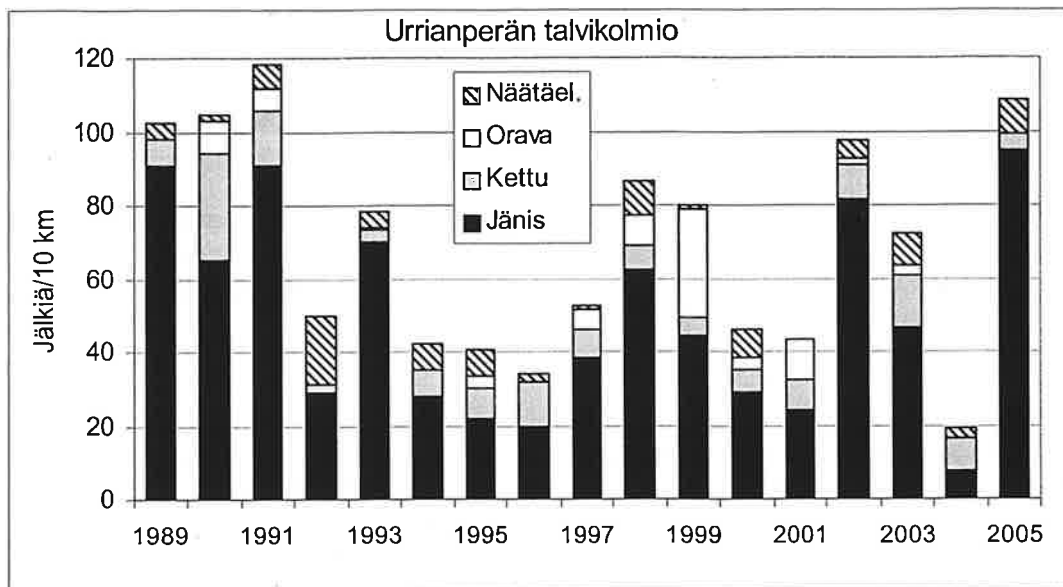
Metson soidinmetsän harvennusta Urrianperällä. Sopiva alikasvoskuusikko turvaa metson viihtyvyyden.

Urrianperän soidinpaikkojen välimatka oli viime keväänä keskimäärin kaksi kilometriä, mikä on normaali etäisyys. Lyhimmillään etäisyyttä oli vain puolitoista kilometriä. Selviä soidintyhjiöitä oli useita. Syynä tyhjiöön lienee liian nuoret metsät tai pirstoutuneet liian pienet vanhan metsän kuviot.

Edelliseen vuoteen verrattuna muuttamat soidinpaikat olivat siirtyneet enimmillään jopa puolisen kilometriä.

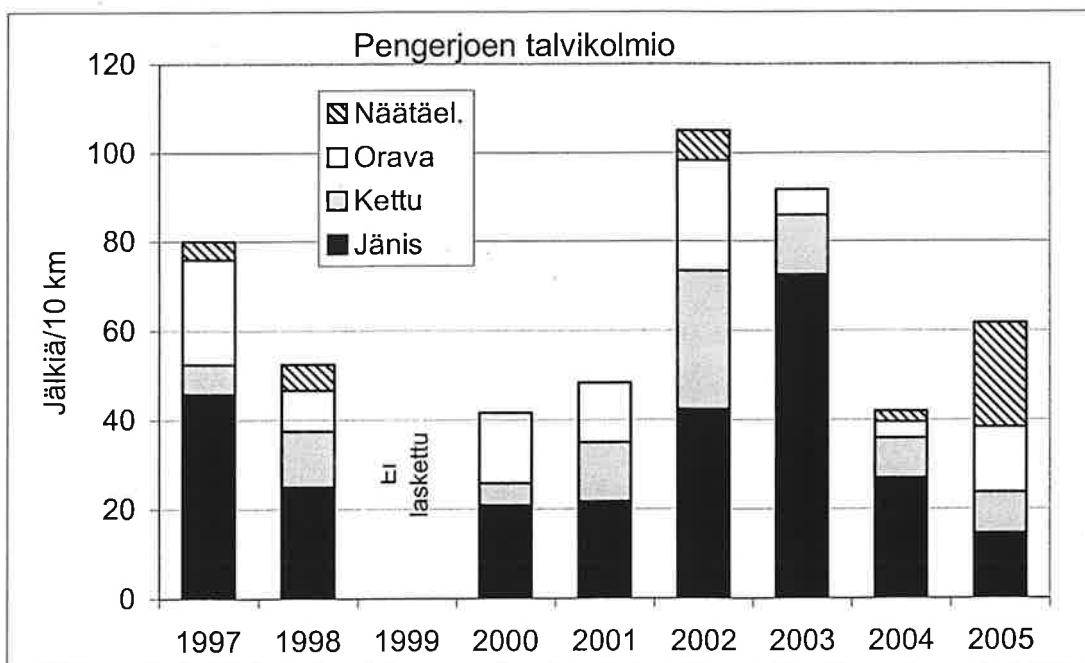
Riistalaskennat

Talvinen kolmiolaskenta helmikuussa 2004. Tätä kirjoitettaessa on käytettävissä myös helmikuun 2005 laskentatulokset, joten seuraavassa joitakin päätelmiä tuloksista sekä Urrian että Pengerjoen reiteiltä.

Urrianperän riistakolmion (12 km) jälkihavainnot vuosina 1989-2005 (jälkiä/10 km).

Urrian reitillä (12 km) tehtiin yhteensä 124 jälkihavaintoa, mikä on viisinkertainen luku vuoteen 2004 verrattuna. Suurin muutos tapahtui jäniksen kohdalla, sillä jälki-indeksi 12-kertaistui kohoten 95 jälkeen/10 km. Edellisen vuoden jänisruttovaivat olivat pois pyyhkäistyt, ja jäniskanta on kohonnut tämän perusteella uuteen ennätykseen. Toki on muistettava, että sääolot vaikuttavat paljonkin jälkien kertymään, joten indeksi ehkäpä liioittelee kannan runsastumista. Jälki-indeksissä on kyse yhden vuorokauden jäljistä, eli jos takana on kaksi lumisateetonta päivää, niin jälkien määrä jaetaan kahdella (ellei ole tehty esikiertoa ja merkitty vanhat jäljet). Ketun jälkimäärä puolittui edelliseen vuoteen verrattuna. Keskimäärin jälkiä on seurannan aikana laskettu 9 kpl/10 km. Näättä eläinten jälkimäärä kasvoi ollen kuitenkin melko keskimääräisellä tasolla. Merkille pantavaa on oravien puuttuminen Urrian reitiltä.

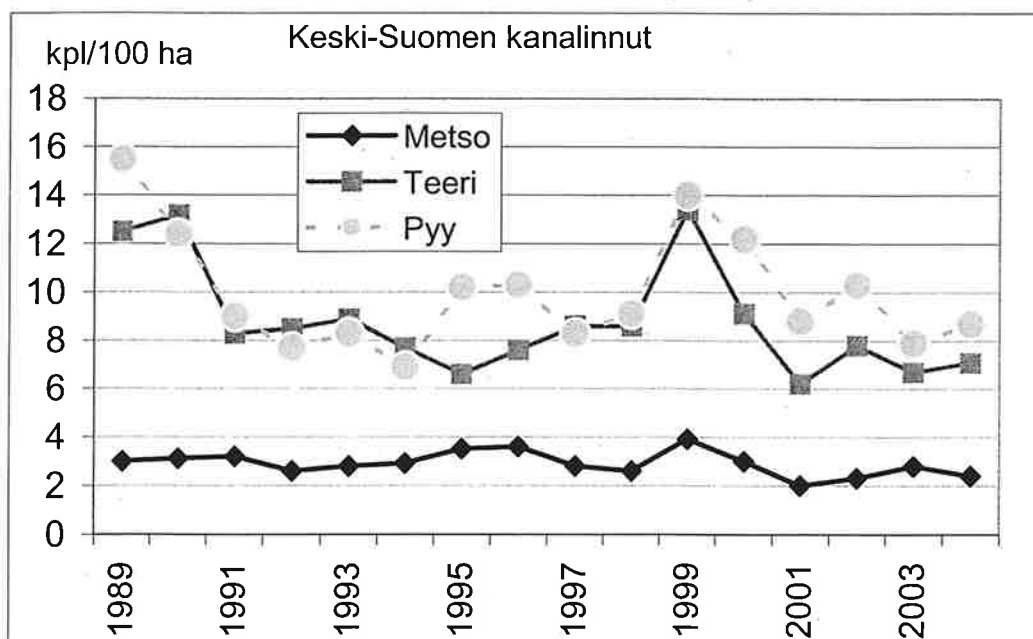

Pengerjoen riistakolmion (12 km) jälkihavainnot vuosina 1997-2005 (jälkiä/10 km).

Pengerjoen reitillä jälkien kokonaismäärä oli 78 kpl/10 km. Jäniksiä oli huomattavan vähän ja laskuakin oli vuoteen 2004 verrattuna. Ketun jälkiä oli melko normaali määrä. Oravakanta oli täällä vahvistunut ja samoin näätäeläimet. Jänisten ja oravien kohdalla Urrian ja Pengerjoen alueet poikkesivat siten huomattavasti. Pengerjoen lajistoon kuuluivat lisäksi hirvi, supikoira sekä parvi teeriä.

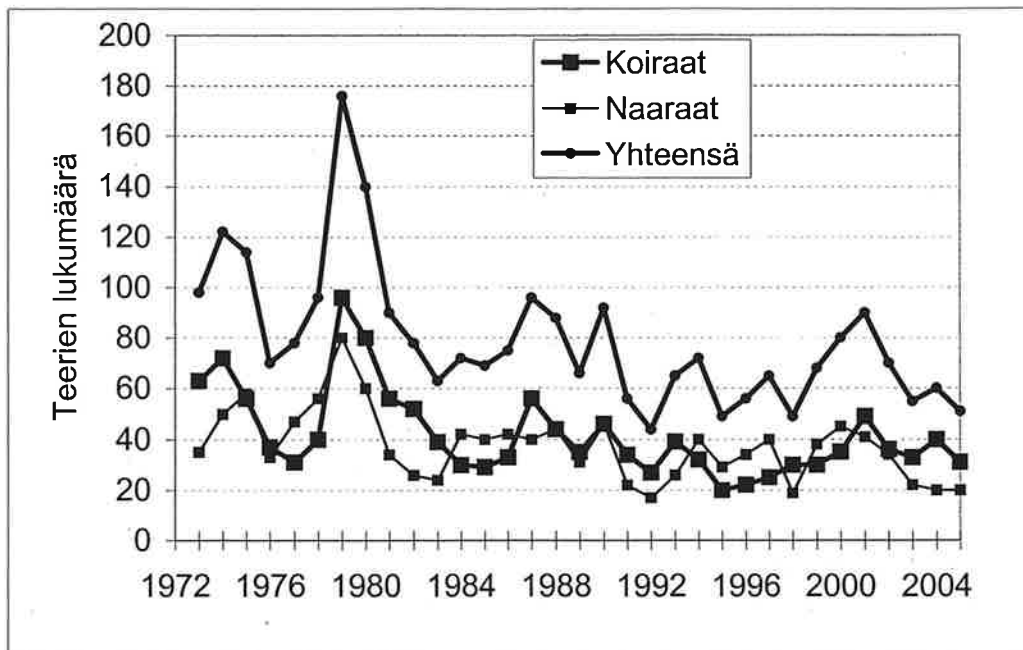
Pitemmän ajan vertailu Pengerjoen ja Urrian kolmioiden jälkimäärien osalta antaa mielenkiintoista tietoa. Jäniksen jälkimäärä on ollut Urrialla keskimäärin hiukan suurempi (Ur 41/Pe 36) kun taas kettuja on ollut keskimäärin enemmän Pengerjoella (9/13). Oravia on esiintynyt tuntuvasti enemmän Pengerjoella (5/14) kun taas näätäeläimiä on ollut enemmän Urrialla (5/3). Pengerjoen peltomaisemilla on varmaan osuutta eroihin.

Riistakolmion kesälaskennat tehtiin elokuussa Urrialla ja Pengerjoella. Reiteillä tavattiin jokseenkin tavanomaiset määrät kanalintuja. Yksittäiset kolmioreitit ovat kuitenkin liian lyhyitä kertomaan luotettavasti esimerkiksi riistanhoitoyhdistyksen lintukannoista. Niitä arvioitaessa lasketaan kymmenen lähimmän kolmion keskiarvo yhdistyksen omia kolmioita painottaen. Petäjäveden tilanne poikkeaa maakunnan yleisestä tilanteesta sikäli, että täällä on metsoja selvästi enemmän kuin maakunnassa keskimäärin. Seuraavassa onkin esitetty kuva koko Keski-Suomen tilanteesta aikasarjana koko kolmiolaskennan historian ajalta. Riistanhoitopiirin keskimääräinen kanalintutiheys oli viime vuonna 18,2 yksilöä/100 ha. Kantojen muutos edelliseen vuoteen oli vähäinen, lievästi plussaa teerellä ja pyyllä, miinusta metsolla eli ollaan edelleen alhaisten kantojen tilassa.

Metson, teeren ja pyyn tiheys Keski-Suomen kolmioreiteillä vuosina 1989-2004.

Ruokintapaikan teerimäärä oli talvella 2003/2004 noin 60 lintua. Kukkoja 40 ja kanoja 20. Rauno Alatalon arvio kuitenkin oli, että kaikki alueen linnut eivät käyneet ruokintapaikalle. Tähän viittaa laskenta-ajan alhainen naarasmäärä. Talvelta 2004/2005 on samankaltainen käsitys, sillä joulun tienoon laskenta antoi luvuksi vain 31 kukkoa ja 6 kanaa. Todellinen luku kanojen osalta lienee parisenkymmentä. Lauha sää ja hyvä urpusato pitävät kanat poissa. Oheisen kuvan mukaan teerikanta olisi ollut pitkässä juoksussa laskusuunnassa, mikä toki pitääkin paikkansa, mutta viime vuosien taantuma lienee pienempi tai ehkei sitä ole ollutkaan. Alatalon havainnot erittäin runsaista parittelevien naaraiden määristä Teerijärvensuolla osoittavan paikan houkuttelevan pesivää kantaa alueelle. Pieni talviparvi saattaa joskus antaa harhaisen kuvan paikallisesta teerikannasta.

Teeriparven koko Teerijärvensuon ruokintapaikalla vuosina 1972-2005.

Vesilintuja on laskettu keväisin vuodesta 1996 lähtien Hetteenlammilla, Lahnajärvellä, Saarijärvellä (Koskensaari) ja Kelvenjärvellä. Valtakunnallisesti vesilinnuston kokonaismäärä oli vuonna 2004 alempana kuin koskaan kaksikymmenvuotisen seurannan aikana. Sinisorsan poikastuotto oli kuitenkin keskimääräistä parempi. Myös haapanan ja telkän poikastuotto oli keskimääräistä suurempi.

Petäjävedeltä saadut tulokset noudattelevat pääpiirteiltään valtakunnallisen laskentayhteenvetoon Etelä-Suomen tuloksia. Petäjäveden laskentakohteilla vesilintujen keväinen pesivä kanta laski vuodesta 2003 ja oli alempana kuin moneen vuoteen. Pesimäkantojen taantumisen huolimatta useimpien lajien poikastuotto oli niin hyvä, että kesän poikuelaskennoissa vesilintuja tavattiin mukavasti. Määrä on vertailukelpoisen seurantajakson (2000-2004) suurin. Petäjävedellä tehtyjen laskentojen tulokset 1996-2004 on esitetty seuran historiategossa.

Riistanhoitoa eri tavoin

Teerijärvensuon ruokintapaikan teeret kuluttivat Martti Vertaiselta ostettuja kaurajauhoja talvella 2003/2004 noin 1100 kg. Automaatteja oli suolla 6 kpl. Talven 2004/2005 kaurat kustansi Rauno Alatalo. Jänisheinät tehtiin Sillanpään pellolta ja säilöttiin siellä. Repolan lato on todettu huonoksi, jossa heinät pilaantuvat. Asian suhteen pitäisi tehdä jotakin.

Riistapelloja oli seuran alueilla kuusi, niillä alaa 1,5 ha, kaikki jäsenten omatoimisia (viljeltiin heinää, kauraa, rehukaalia). Jänisten heinäruokintapaikkoja 100 kpl (niistä katoksia 65) Jänisten haaparukintapaikkoja 52 kpl, jänisheinä tehtiin 500 kg ja nuolukiviä vietiin maastoon 26 kpl

Riistalintujen pönttöjä vietiin maastoon 10 kpl ja pönttöjä huollettiin 60 kohteessa.

Vesilintujen ruokintalauttoja huollettiin 5 kohteessa, yksi uusi rakennettiin, viljaa kului 150 kg.

Erämiehet voitti riistanhoitoyhdistyksen järjestämän seurojen välisen riistanhoitokilpailun totuttuun tapaan. Riistanhoitopiirin seurojen välisessä riistanhoitokilpailussa Erämiehet saavutti suurten seurojen sarjassa toisen sijan.

Yleisiä riistanhoitotalkoita järjestettiin 3 kertaa ja erilaisia riistan laskentatilaisuuksia kymmenkunta. Lisäksi kokoonnuttiin lukuisissa pienimuotoisissa talkoissa. Jäsenten

aktiivisuus riistanhoidon ja laskentojen saralla oli varsin hyvä. Talkookäyntejä kertyi noin 90 ja noin 30 eri henkilöä osallistui toimintaan.

Erämiesten 50-vuotisjuhla oli ehkä kaikkien aikojen merkittävin ulkoisen tiedottamisen tapahtuma, jossa seuran riistanhoito ja muu toiminta on ollut esillä. Myös lukuisissa Keski-Suomen Metsoparlamentin tilaisuuksissa Petäjävesi ja Erämiehet ovat olleet esillä positiivisessa mielessä. Paikallislehdessä on myös oltu esillä useita kertoja vuoden mittaan.

Kenneltoiminta vuonna 2004

Jäsenet: Markku Meronen, Osmo Neijonen, Eero Viinikka, Jukka Hokkanen ja Keijo Ekman.

Menneen vuoden kenneltoiminta oli seuramme jäsenten koirien osalta vähätapahtumainen. Johtuuko se koirien vanhenemisesta ja näin ollen koe- ja näyttelytarpeen vähenemisestä vai susikannan nopeasta lisääntymisestä? Kokeita ja koulutusta olemme kuitenkin järjestäneet entiseen tapaan. Kokeissa on parhaiten menestynyt Keijo Ekmanin suomenpystykorvauros Tiistin Sampo saavuttaen viidennen sijan Hirviherraottelussa ja tuli kuudenneksi maaottelukarsinnassa.

Näyttelyssä jäsentemme koirat eivät saavuttaneet merkittävää menestystä.

Kurssit ja koulutustoiminta

Järjestimme yhdessä Suomen Ajokoirajärjestön kanssa Kettukoirapäivän, joka oli koulutus- ja esitelmätilaisuus kettukoirista ja ketunajokokeista. Tilaisuuteen osallistui 25 henkilöä eri puolilta Suomea. 15.8.04 järjestimme hirvenhaukkukokeiden palkintotuomarikurssin. Kurssille otti osaa kymmenen kokeilasta, joista Heimo Tanner ja Ari Mikkola ovat seuramme jäseniä. Kurssin johti Anssi Liimatainen.

Koetuomareita seurassamme on seuraavasti.

Linnunhaukkukokeet: Ylituomari Keijo Ekman ja Heimo Tanner. Palkintotuomareita Heimo Tanner, Jukka Hokkanen, Lauri Ijäs, Osmo Neijonen, Antti Ruoranen, Timo Penttinen, Pentti Valkeajärvi ja Keijo Ekman.

Ajokokeet: Ylituomari Markku Meronen. Palkintotuomareita Heimo Tanner, Timo Penttinen, Petteri Meronen, Markku Meronen ja Keijo Ekman.

Ketunajokokeet: Palkintotuomareita Eero Viinikka, Mikko Flyktman, Ari Mikkola, Heimo Tanner, Timo Penttinen ja Keijo Ekman.

Dreevereiden ajokokeet: Palkintotuomareita Heimo Tanner, Osmo Neijonen, Timo Penttinen ja Keijo Ekman.

Hirvenhaukkukokeiden: Palkintotuomareita Jukka Hokkanen ja Keijo Ekman.

Beaglen ajokoe: Ylituomari Markku Kokkonen.

Koetoiminta

Linnunhaukkukokeet

21.8 – 3.9.04 järjestimme linnunhaukun avoimen luokan kahden viikon kokeet, johon otti osaa kaksi suomenpystykorvaa ja yksi pohjanpystykorva. Kokeen voitti pohjanpystykorva Pohjanukon Taru AVO 1 71p om. Risto Järvinen Jämsä. 19.9.04 järjestimme linnunhaukun piirinmestaruuskokeet, joka oli samalla Petäjäveden Erämiehet ry:n 50 v. haukut, johon osallistui kahdeksan suomenpystykorvaa. Piirinmestaruuden voitti Kai Rautiaisen, Äänekoski, omistama suomenpystykorvauros Hakojen Roope VOI 2 66 p:een tuloksella.

6 – 20.04 järjestimme hirvenhaukun avoimenluokan kahdenviikon kokeet, johon otti osaa viisi harmaahirvikoiraa ja kaksi suomenpystykorvaa. Kokeessa tuli yksi AVO 1 Hpn Karpaasin Nelli om Olli Tiusanen Sumiainen.
Annoimme koemaastoja myös useisiin Keski – Suomessa pidettyihin koirakokeisiin ja jäsenemme toimivat niissä oppaina ja tuomareina.

Petäjaveden Erämiehet ry:n kenneljaoston kiertopalkinnon sai vuodeksi haltuunsa suomenpystykorvauros Tiistin Sampo, omistaja Keijo Ekman.

1. Suomenpystykorva u.Tiistin Sampo 10p. om. Keijo Ekman.
2. Karjalankarhukoira u. Karjumaan Rape 2p. om. Jukka Hokkanen.

Suunnitelmia vuodelle 2005

Johtokunta: Heimo Tanner (puh. 014-735 346 puheenjohtaja), Keijo Ekman (vp), Pentti Valkeajärvi, Lauri Ijäs, Eero Viinikka ja Mikko Jutila.

Rahastonhoitaja ja kirjanpitäjä Heimo Tanner,
sihteerinä jatkaa Antti Ruoranen (puh. 014-854 324 tai 050-323 1730)
Tilintarkastajina toimivat Jukka Hokkanen ja Pertti Hiiliäho,
varalla Timo Penttinen ja Pekka Tuominen.

Metsästyksen valvonta perustuu jäsenten henkilökohtaiseen aktiivisuuteen sekä Petäjaveden riistanhoitoyhdistyksen valvojien suorittamiin iskuihin.

Talkoita järjestetään Repolassa ympäristön kunnostamiseksi ja tilin tasapainottamiseksi, talkoista ilmoitetaan sekä kirjoitetaan aika ajoin Petäjävesi-lehdessä.

Vuosimaksu 25 euroa, RH- korvaus 34/17, vieraskortti 5, kausikortti 50,
liittymismaksu 85 euroa. Maavuokra (ei jäsenille) 10 senttiä/ha vuodessa.

Riistanhoitojaoston kokoonpano Pentti Valkeajärvi, Lauri Ijäs, Eero Viinikka, Osmo Neijonen, Heimo Tanner sekä Keijo Ekman
Kenneljaostoon kuuluvat Keijo Ekman (vetäjä), Jukka Hokkanen, Eero Viinikka, Osmo Neijonen ja Markku Meronen.
Ampumajaostoon kuuluvat Jukka Hokkanen, Pekka Tuominen , Ari Mikkola, Juha Savolainen ja Mikko Jutila.

Riistanhoidon suunnitelmia vuodelle 2005

Riistantutkimus

Osallistutaan tänäkin keväänä Keski-Suomen Metsoparlamentin ja RKTL:n metsätutkimukseen kartoittamalla ja tarkkailemalla Urrianperän alueen soidinpaikkoja. Kuluvalla vuodelle on hankkeessa niukasti rahoitusta – korkeintaan pientä vaivanpalkkaa. Pesiä suojataan lippusiimoilla ja hajusteilla ja havainnot kirjataan riistanhoitopiiriin yhteenvetoa varten. Rauno Alatalon tutkimusta avustetaan antamalla edelleen teerien ruokintapaikka koekentäksi.

Teerien talviruokinta

Ruokintaa jatketaan Teerijärvensuolla. Kaurat 1200 kg ostetaan ellei Rauno Alatalon projekti hoida kustannuksia.

Riistalaskennat

Riistakolmiolaskenta tehdään talvella ja kesällä Urrian ja Pengerjoen kolmiolla. Kanalintuhavainnot kirjataan kartalle Urrian loholla. Teerijärvensuon ruokintapaikan teeret ja muut linnut lasketaan muutaman kerran talven aikana. Metsojen määrä arvioidaan Urrianperän soidinpaikoilla. Teeret lasketaan keväällä soidinpaikoilta jos metsohommalta ehditään. Vesilinnut lasketaan vakiopaikoilla keväällä ja poikueaikaan osana valtakunnallista seurantaa.

Jänisten talviruokinta

Heinä- ja haaparuokintaa jatketaan katoksista ja avokohteista talkoovoimin ja omatoimisesti. Ruokintakatosten (65) verkostoa pyritään laajentamaan muutamalla kopilla. Painotetaan erityisesti huollon toimivuutta ja hajonneiden katosten uusimista. Heinää tehdään tai ostetaan noin 500 kg talven varalle. Nuolukiviä hankitaan ja viedään maastoon.

Vesilintujen hoito

Telkänpönttöjä rakennellaan omatoimisesti. Sorsien ruokintalauttojen rakentaminen ja huolto on myös omatoimisuuden varassa. Pyritään perustamaan uusia kohteita.

Riistapelлот

Riistapeltoja viljellään ainakin seuraavasti: Sillanpää (heinä) ja Repola (kaura). Omatoimisesti syntyy mahdollisesti muitakin peltoja. Kokonaisalaa toivotaan kertyvän ainakin hehtaarin verran. Seura järjestää siemenet ja apulannat.

Pienpetojen torjunta

Pienpetojen pyyntiä pyritään tehostamaan. Rhy on hankkinut runsaasti loukkuja. Niitä toivotaan jäsenten myös käyttävän. Kettujahteja ajavalla koiralla järjestetään. Innostus on vähän hiipunut, mitä pitäisi elvyttää.

Kilpailutoiminta

Petäjäveden riistanhoitoyhdistyksen riistanhoitokilpailuun osallistutaan. Riistanhoitopiirin riistanhoitokilpailuun osallistutaan seurana ja henkilökohtaisella tasolla.

Talkoot ja tiedottaminen

Riistanhoitoon ja laskentoihin liittyviä talkoita järjestetään 5-10 kpl. Seuran riistanhoidosta ja muusta toiminnasta kirjoitetaan tai annetaan tiedotteita Petäjävesilehteen.

Kenneltoiminnan suunnitelmia vuodelle 2005

Seuramme tulevan vuoden kenneltoimintaa rajoittaa susien voimakas lisääntyminen Petäjäveden ja ympäristökuntien alueella. Susivaara rajoittaa myös koirien käyttöä metsästyksessä, onhan koira nykyään myös perheenjäsen jota ei haluta syöttää susille.

Kurssitoiminta

Järjestämme yhdessä SAJ:n kanssa valtakunnalliset Kettukoirapäivät Petäjävedellä. Pyrimme aktivoimaan jäsenistöä ottamaan osaa erilaisiin kenneltapahtumiin.

Koetoiminta

4.9.05 järjestämme linnunhaukkukokeet.
27.8 – 11.9.05 järjestämme avoimen luokan linnunhaukkukokeet.
5 – 19.11.05 järjestämme avoimen luokan hirvenhaukkukokeet.

Pilkkikilpailut !!!

Pilkkikisat järjestetään lauantaina 9.4 Kotasen järvellä Koskenpään puolella. Kisa-aika klo 9-12., kulku Urrianperäntieltä Inkiläisen metsätien kautta, tienhaarassa opastus. Hinta 5 euroa, sisältää limsan ja makkaran. Tervetuloa mukaan maanvuokraajat ja jäsenet.